

Celem projektu jest opracowanie wielowątkowego studium chrystianizacji ziem polskich i czeskich w średniowieczu w oparciu o wybrane zespoły źródeł pisanych, a także materialnych, odnoszących się przede wszystkim do archeologicznych świadectw wczesnych obiektów sakralnych (Wiślica w Małopolsce). Źródła będące przedmiotem planowanych badań dają dobry wgląd w przebieg chrystianizacji w długim trwaniu, w procesie pierwotnej i wtórnej, pogłębionej ewangelizacji i katechizacji, zmian mentalności, ugruntowania chrześcijańskiej wiary i moralności, które dotychczas były słabiej eksploatowane lub w świetle nowszych paradygmatów wymagają reinterpretacji.

Ramy studiów obejmować będą następujące zagadnienia: ortodoksja katolicka, herezje, przesady, folklor i nadużycia w kucie oraz relikty pogaństwa. Analiza obejmie szeroko pojmowaną problematykę konfrontacji Kościoła katolickiego z przejawami pogaństwa, heterodoksji i magii, oraz relacji chrześcijan z innowiercami w perspektywie porównawczej, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu czeskiego. Kluczowym celem projektu jest uchwycenie analogii i odrębności przemian religijnych zachodzących w Królestwie Polskim i Królestwie Czeskim między X a XV wiekiem. Studia porównawcze nad równoległymi procesami chrystianizacyjnymi w Polsce i Czechach uzasadniają podobieństwa związane z powstaniem i rozwojem dwóch sąsiadujących ze sobą słowiańskich państw, znaczący wpływ czeskiego chrześcijaństwa na ziemie polskie, począwszy od przyjęcia chrztu przez księcia Mieszka I, a skończywszy na czeskiej *devotio moderna* i recepcji piętnastowiecznej reformy czeskiej, a zwłaszcza penetracji idei husyckich.

Podstawę źródłową projektu obok wspomnianych materialnych świadectw archeologicznych w Wiślicy stanowią wybrane zespoły różnorodnych źródeł średniowiecznych zachowanych w rękopisach, które nie były dotąd przedmiotem systematycznej eksploracji. Wśród nich znajdują się: piętnastowieczna dokumentacja sądów kościelnych, statuty synodalne, kazania z krytyką religijnego folkloru, kazania ad status, pastoralia ze szczególnym uwzględnieniem „*Tabula vere fidei catholice*”, kazania antyhusyckie oraz pisma intelektualistów związanych z Uniwersytetem Krakowskim. Studia analityczne zostaną uzupełnione w edycje krytyczne wybranych i nieopublikowanych wcześniej źródeł. Najważniejszym efektem projektu będzie wspólna publikacja badaczy czeskich i polskich w języku angielskim, w której zostaną przedstawione wyniki przeprowadzonych badań. Dodatkowo, zostanie przygotowana seria artykułów monograficznych w j. angielskim i polskim, które zostaną opublikowane w recenzowanych czasopismach.